

Pfv.IV.20.521/2014/4.szám

A Kúria a Pörzse Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pörzse Tamás ügyvéd) által képviselt II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű és VII. rendű felpereseknek a dr. Kalocsai Ferenc ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Veszprémi Törvényszék előtt 7.P.21.354/2011. számon megindított perében a Győri Ítéltábla Pf.I.20.031/2013/3. számú jogerős részítéletével befejezett perében az alperesek által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős részítélet alapjául szolgáló tényállás szerint az I.-II.r. felperesek fia, a III.-VII.r. felperesek testvére, néhai .. az alperesektől bérelt társasházi lakásban található gázkészülék által okozott szénmonoxid mérgezés következtében 2008. június 3-án elhunyt.

A felperesek személyhez fűződő joguk, a család integritásához való jog megsértésének megállapítását kérték. Emellett az I.-II.r. felperesek személyenként 2.000.000 forint, a III.-VII.r. felperesek személyenként 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Álláspontjuk szerint a bérlőt terhelte a gázkészülék karbantartási kötelezettsége, ezért kártérítési felelősségük nem áll fenn.

Az I.r. felperes a per időtartama alatt elhunyt, ezért az elsőfokú bíróság az eljárás részleges félbeszakadását állapította meg.

Az elsőfokú bíróság részítéletével kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II.r. felperesnek 500.000 forintot, a III.-VII.r. felpereseknek személyenként 100.000 forintot, és ennek 2008. június 3-tól a kifizetésig járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a II.-VII.r. felperesek keresetét elutasította.

A peres felek fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét a nem vagyoni kárpótlás iránti kereset vonatkozásában is részítéletnek tekintette, e körben azt részben megváltoztatta. Az alperesek által az elsőfokú ítéletben írt módon a II.r. felperesnek fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 1.000.000 forintra és az elsőfokú ítéletben írt kamataira felemelte. A III.-VII.r. felperesek vonatkozásában a keresetet teljes egészében elutasította. Mellőzte az alpereseknek a felperesek javára összesen 110.073 forint elsőfokú költség megfizetésében való marasztalását, és a II.-VII.r. felpereseknek, valamint az alpereseknek az állam javára történő kereseti illeték megfizetésére való kötelezését.

Az ítélőtábla határozata indokolásában kifejtette: az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a releváns tényállást. Az alperesek szerződésszegése és ahhoz kapcsolódóan a kártérítési felelősségük fennállta tekintetében helyes jogi következtetésre jutott. Ugyanakkor nem osztotta azt az álláspontot, hogy néhai .. vonatkozásában felróható kármegelőzési kötelezettség lenne megállapítható, továbbá, hogy a III.-VII.r. felperesek alappal léphetnének fel a hozzátartozó elvesztése kapcsán nem vagyoni kárigénnyel. Az aggálytalan szakvélemény alapján megállapította: az alperesek által bérbe adott lakást légtechnikai szempontból egyterű helyiségnek kell tekinteni. A szabálytalan állapot akkor következett be, amikor a külső nyílászárók szigetelése folytán megszűnt a szükséges égési levegő természetes utánpótlása. Ehhez kapcsolódott a készülék hőcserélőjének erős szennyezettsége, amely a sokéves karbantartási mulasztásra volt visszavezethető. Ezek együttes hatása vezetett a tragédiához. A szakvéleményből kitűnően a készülék szennyezettsége önmagában nem eredményezte volna a tragédiát, illetve az éves tisztítás megfelelő elvégzése esetén sem állítható, hogy nem következett volna be a baleset. A korábbi bérlők nyomozati eljárásban tett vallomása szerint a bérleti időszak alatt nem történt meg a gázkészülék tisztítása. A szakértő is megállapította, hogy a készülék szennyeződése lényegesen nagyobb fokú volt, mint ami egy év alatt keletkezhett. Mindezekből

megállapítható, hogy az ingatlan megvásárlása óta eltelt közel öt év szennyeződése vezetett a balesethez. Ebből következően a lakás a birtokba adásakor nem volt a lakások és helyiségek bérletére valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.) 7. § (2) bekezdésében meghatározott rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban. E rendelkezésben a lakásberendezések üzemképességére vonatkozó előírás többet jelent, mint működőképességet, mert hasonló balesetek kizárólag működő kazán mellett következhetnek be. Az üzemképesség magában foglalja a gázbiztonság-technikai megfelelést is, ami a jelen esetben nem állt fenn. Néhai .. felróható közrehatása csak akkor lett volna megállapítható, ha az alperesek közlik vele, hogy az előírás szerinti rendszeres karbantartásra az elmúlt egy éves periódusban nem került sor a lakás átadása előtt. Hivatkozott a jogerős ítélet a bérbeadó szavatossági jogára, amelyből következően az ellentétes tájékoztatás, vagy az ismert alkalmatlan állapot szerződésszerű teljesítésként történő elfogadása hiányában rendeltetésszerű használatra alkalmatlan állapot fennállását a bérlőnek sem kell feltételeznie. Az átadást követően a bérlet folyamatában a karbantartási kötelezettség a lakásberendezések és ezen belül a melegvíz-ellátó berendezés tekintetében ugyan az Ltv. 13. §-a szerint a bérlőt terheli, azonban erre utaló egyértelmű jelek hiányában a bérlőnek nem kell arra gondolnia, hogy a bérbeadó az őt terhelő kötelezettségeit nem teljesítette, és azt neki kell pótolnia a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján őt terhelő kármegelőzési kötelezettség körében. Hangsúlyozottan értékelte az ítélőtábla e körben azt, hogy három hónap sem telt el a bérlő birtokba lépésétől halálának bekövetkezéséig. Szakismeret hiányában a lángkép színének elváltozása, illetve a hatásfok leromlása csak egy korábbi állapothoz viszonyítottan lehet figyelemfelhívó jellegű. Arra nézve nem merült fel adat, hogy a készülék burkolatán is megjelenő kormozódás szükségképpen a balesetet megelőzően kialakult és észlelhető lett volna.

Nincs annak jelentősége, hogy a büntetőeljárásban az alperesek büntetőjogi felelősségét nem állapították meg, mert az alperesek kártérítési felelősségét nem a foglalkozási szabály, hanem az Ltv. és a Ptk. rendelkezéseinek megsértése alapozza meg.

Megállapította, hogy az alperesek nem tették vitássá a felperesek által az elhunyt és közöttük ápolt jó rokoni kapcsolat, összetartozás fennállását, azonban a nagykorú, önálló háztartást alapított testvérek vonatkozásában a hozzátartozó elvesztése és az ahhoz kapcsolódó természetes gyászreakció önmagában, egyéb, a személyiségi hátrány keretében értékelendő körülmény hiányában nem alapoz meg nem vagyoni kárigényt. Megállapította az ítélőtábla, hogy a II.r. felperes javára megítélt nem vagyoni kárpótlás összege tekintetében eltérés áll fenn az ítélet indokolása és a rendelkező

rész tekintetében, így a rendelkező részben írt összeget kell irányadónak tekinteni, azonban a II.r. felperes vonatkozásában meghatározott összeg nem feleltethető meg a káridőponti érték és az értékviszonyok alapulvétele mellett a bírói gyakorlatnak, ezért azt az ítélet tábla 1.000.000 forintra felemelte. Ezt meghaladó kárpótlás alkalmazását azonban a II.r. felperes személyes előadása sem indokolta.

Észlelte az ítélet tábla, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a személyiségi jogsértés tényének megállapítása iránt előterjesztett keresetről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ezért határozata nemcsak a félbeszakadás miatt, hanem a II.-VII.r. felperes ezen keresete tekintetében is részítéletnek minősül. Erre tekintettel mellőzte a határozathozatalt a perköltség vonatkozásában.

A jogerős ítélet ellen az alperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak - tartalma szerint - hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérték. Érvelésük szerint a Ptk. 339. § (1) bekezdése nem alapozza meg az alperesek jogellenes magatartását. Előadták, hogy az I.r. alperes részletes és jogszerű bérleti szerződésben felhívta a mindenkori bérlőt jogaira és kötelezettségeire, emellett személyesen adta át a lakást, amelynek során a berendezések, köztük a gáz-vízmelegítő is kipróbálásra került. Az igazságügyi műszaki szakértő a perben nem tudott arra vonatkozóan egyértelműen nyilatkozni, hogy a perbeli vízmelegítő gázkészülék esetén a „működőképes”, illetve az „üzemképes” kifejezésről. A szakértő tévesen állapította meg, hogy a gázkészülék köpenye kiégett, mert a készülék felülvizsgálatakor a szakemberek nem cserélték ki. Nem tért ki a kémény vizsgálatának eredményeire, erre nézve adat nincs. Ellentmondásosnak tartották a szakvéleményt abban a tekintetben is, hogy a bérlő azért nem élt szavatossági jogával, mert laikusként nem észlelhetette a készülék hibás működését. Az alperesek szerint a kormozódás, a láng sárga színe a laikus számára is észlelhető, ezek a jelenségek a készülék kipróbálásakor nem álltak fenn. Mindezek alapján a szakértői vélemény nem alkalmas a per eldöntésére. Hivatkoztak arra is, hogy a 11/2004. GKM rendelet alapján a szakértő értelmezésében a fogyasztót a tulajdonossal azonosította, holott a jogszabály nem a tulajdonost, hanem a használót érti e fogalom alatt, aki jelen esetben a bérlő. Az Ltv. 13. § (4) bekezdése szerint is a bérlő kötelezettsége a lakás karbantartása. Vitatták azt a megállapítást, hogy a készülék működött, de nem volt üzemképes.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésének

megfelelően a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.

A perben a felperesek keresete alapján abban a kérdésben kellett a bíróságoknak állást foglalniuk, hogy az alpereseknek volt-e olyan jogellenes magatartása, amely a károsodás bekövetkeztével okozati összefüggésben áll.

Az Ltv. 7. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bérbeadó a lakást a komfortfokozatának megfelelő lakásberendezésekkel együtt, a szerződésben meghatározott feltételekkel és időpontban rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban köteles a bérlőnek átadni. A (2) bekezdés szerint a lakás rendeltetésszerű használatra akkor alkalmas, ha az épület központi berendezéseinek a lakásban levő részei és a lakásberendezések üzemképesek.

Az Ltv. 13. § (1) bekezdése értelmében a lakás burkolatainak, ablakainak, ajtóinak és a lakás berendezéseinek karbantartásával, felújításával, illetőleg azok pótlásával, cseréjével kapcsolatos költségek viselésére a bérbeadó és bérlő megállapodása az irányadó. Megállapodás hiányában a karbantartással és felújítással kapcsolatos költségek a bérlőt, a pótlással és a cserével kapcsolatos költségek a bérbeadót terhelik.

A gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény 33. § (3) bekezdése alapján a fogyasztó köteles gondoskodni a fogyasztói berendezés karbantartásáról, javításáról és szükség szerinti cseréjéről. A törvény 3. § p) pontja alapján lakossági fogyasztónak a lakás használója minősül. A 32. § (6) bekezdés szerint a gázkészülék rendszeres karbantartásának és biztonságos üzemeltetésének kötelezettsége terheli a használót és a tulajdonost is.

A gáz csatlakozó vezetékekre és fogyasztói berendezésekre vonatkozó műszaki-biztonsági előírásokról szóló 11/2004.(II.13.) GKM rendelet 7. § (1) bekezdése értelmében a tulajdonos, a használó, illetve az üzemeltető (a továbbiakban együtt: üzemeltető) köteles a csatlakozó vezetéket és a fogyasztói berendezést rendeltetésszerű állapotban tartani, rendeltetésszerűen üzemeltetni, a szükséges ellenőrzéseket és karbantartását a gyártói előírások alapján rendszeresen elvégeztetni, minden vonatkozó biztonsági előírást betartatni, valamint a hatósági, illetve elosztói engedélyes ellenőrzése során az ellenőrzés feltételeit biztosítani. Erről a kötelezettségről az elosztói engedélyes a fogyasztót tájékoztatni köteles.

Az ügyben eljáró bíróságok az alperesek kártérítési felelősségének elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatták, a tényállást a szakvélemény és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak szerint állapították meg. A felülvizsgálati kérelem alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szakvélemény megalapozatlan és emiatt nem értékelhető, a döntés alapjául nem szolgálhat.

Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatok, különösen a szakvélemény alapján a kár bekövetkezésének okaként helytállóan állapították meg, hogy a fürdőszobai szellőzés hiánya és a gáz-vízmelegítő készülék karbantartási kötelezettségének elmulasztása, elhanyagolt állapota együttesen eredményezte a bérlő halálának bekövetkeztét.

A bérbeadó alperesek kártérítési felelőssége arra tekintettel állapítható meg, hogy a bérbeadáskor nem gondoskodtak a berendezés üzemképes állapotáról. A bérbeadóknak a rendeltetésszerű használat keretében biztosítaniuk kellett volna a gázkészülék biztonságos üzemeltetését. A szakvélemény alapján egyértelműen megállapítható, hogy a készülék karbantartására éveken keresztül nem került sor. Emellett pedig az ablakok szigetelése megakadályozta a szükséges égési levegő beáramlását. Helyesen mutatott rá a szakértő a működőképesség és az üzemképesség fogalmának különbségére és ezt helytállóan értékelte a jogerős ítélet is.

A peradatok alapján az nem állapítható meg, hogy a bérleti szerződés megkötésekor a bérlő ismerte ezeket a körülményeket. Erre vonatkozó tájékoztatást az alperesektől nem kapott a bérleti szerződés megkötésekor. Ennek hiányában a laikus bérlőtől nem várható el, hogy felismerje a gázkészülék karbantartásának elmaradását, és annak esetleges meghibásodását, különös tekintettel arra, hogy mindössze három hónapja lakott a lakásban.

Tehát a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a külső nyílászárók szigetelése következtében, kellő égési levegő hiányában a készülék szennyezettsége okozta a kárt, ami az alperesek magatartására vezethető vissza.

Mindezek alapján a jogerős részítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A Kúria a 4/2009.(XII.14.) PK véleménynek megfelelően mellőzte a felülvizsgálati eljárásban a II. r. felperes jogi képviselőjének ellátásával felmerült perköltség és a felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről való döntéshozatalt.

Budapest, 2014. július 2.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Vné

tisztviselő